

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	180 dinár
Félévre	90 dinár
Negyedévre	45 dinár
Egy óra	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilježeva (Zapolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatali telefonszáma 21

MEGJELENIK MINDENNAK, HÉTFŐ ÉS ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVETELÉVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 129. szám.

Kedd, június 13.

Az állam folyó évi költségvetése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 11.

A pénzügyi bizottság által letárgyalt és előkészített folyó évi állami költségvetés kikerült az állami nyomdából és annak példányait dr. Ribár házelnök a nemzetgyűlés tegnapi ülésén az egyes képviselőknek ki is osztotta. A hárszabályok értelmében a költségvetést a képviselők között történt szétosztás utáni ötödik napon kellene a nemzetgyűlésen tárgyalni. Míután azonban valószínű, hogy a szkupstina előbb a választójogi törvényt fogja tárgyalni, a költségvetés megvitatására csak azután kerül a sor. Ilyen körülmények között a kormány javaslatot fog tenni a parlamentnek, hogy július hónapra is szavazza meg az indemnitási törvényt.

A szkupstina legközelebbi ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 11.

A nemzetgyűlés legközelebbi ülése kedden délután négy órakor lesz. A gyűlés napirendjén több bizottságnak a megválasztása szerepel. Így a nemzetgyűlés megválaszt egy kilenc tagú bizottságot, amely a polgári perek eljárásáról szóló törvényjavaslat módosítására vonatkozó előterjesztéseket fogja áttanulmányozni. Egy másik megválasztandó bizottság Petrovity Nasztasz képviselő által tett javaslatot lesz hivatva átvizsgálni, amely a háromszázalékos állami járadék nyemreményének hadikárpótlás címén való kiutalására vonatkozik. A harmadik bizottságnak a katonai szabadságolásokra vonatkozó törvényjavaslatot osztja ki a nemzetgyűlés.

Az orosz hadifoglyok hazatérése.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jun. 11.

Rigából jelentik: a szovjetkormány intézkedett, hogy az egész ország területén kihirdessék, hogy július elsejére valamennyi hazatérni kívánkozó hadifogoly gyülekezzen Moszkvába.

Követelik a kerületi felosztás megváltoztatását.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 11.

Amióta ukáz jelent meg az állam kerületi felosztásáról, igen sok szó esett arról a nyilvánosságban, hogy a nemzetgyűlési képviselők nagyrésze nincs megelégedve a kormány által kidolgozott felosztással. Az elégedetlenek véleménye szerint a kormány a kerületi felosztásnál nagy hibákat követett el, amennyiben sokhelyütt teljesen figyelmen kívül hagyta az egyes kerületek geográfiai fekvését és egyáltalán nem törődött azok gazdasági és szociális érdekeivel. A jelenlegi fel-

osztással elégedetlen képviselők most újból felszínre hozták a kerületi felosztás kérdését. A demokrata képviselők ellenzéki érzésű tagjai tegnap ülést tartottak, amelyen az állam kerületi felosztásáról szóló ukázról folyt a vita és ez alkalommal a kormány politikáját kifogásolták. A tárgyaláson oly értelmű határozatot hoztak, hogy a kormánytól követelni fogják a kerületi felosztásra vonatkozó ukáz megváltoztatását, mielőtt annak végrehajtására kerülne a sor.

A horvát blokk mégsem megy Beogradba.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 11.

Ismeretes, hogy Protity Sztóján a királyi esküvő előtti héten Zagreb-ban tartózkodott, ahol magánügyeinek elintézése mellett érintkezést keresett és talált a horvát-blokk vezetőférfiaival, köztük Radity Sztépánnal. Protity tárgyalásainak az volt a célja, hogy megtalálja a kiinduló pontot, amelyből aztán létre jöhetne a kölcsönös megegye-

zés. A konferencia azonban nemcsak hogy nem járt semmi eredménnyel, hanem ellenkezőleg teljesen elítávolította Protityot Raditytól s ezzel egyelőre megszakadt az együttműködés kivívásáért folytatott és folytatandó munka. Politikai körökben azt állítják a konferenciával kapcsolatban, hogy a Protity-Radity-féle kombinációról többé szó sem lehet.

A királyi pár Blédben.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 11.

Alekszander király és Mariora királyné tegnap érkeztek meg nyaralóhelyükre, a Bléd tavak melletti királyi kastélyba. Utazásuk alatt mindenütt lelkes fogadtatásban részesítették, az állomások mindenütt fellobogózva, ünnepi díszben várták az udvari vonat befutását, a községek népe pedig néha nagy utat is megtett, csak hogy legalább egy pillanatra megláthassa az uralkodó párt. A királyi pár két hónapot szándékozik eltölteni nyaralóhelyén, ahonnan többször kirándul a szomszédos falvakba, valamint néhány bosznia-hercegovinai városba.

Dr. Nincsiy számoljon be a szkupstinának a genuai kiküldetéséről.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 11.

Politikai körökből nyert értesülés szerint a parlamenti klubok képviselői azt kívánják dr. Nincsiy külügyminisztertől, hogy a genuai konferencián történt szerepléséről és az adriai kérdésben Rómában folytatott tárgyalásairól számoljon be a nemzetgyűlésnek is. Az ország népének joga van ahhoz, hogy teljes és részletes felvilágosítást kapjon dr. Nincsiy kiküldetésének eredményéről.

A választójogi törvény.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 11.

A kormányzópárti képviselők még nem fejezték be tárgyalásaikat a választójogi törvény felett. Ugyanis a radikális és demokrata ellenzéki érzelmű képviselők nem helyeslik a törvény mostani összeállítását és egyes rendelkezéseit. Politikai körökben azt állítják, hogy a megegyezést különösen a radikális képviselők ellenvéleményei akadályozzák, úgy hogy Pasity miniszterelnök kénytelen volt pártbíveinél személyesen intervenálni és őket a megegyezés fontosságáról meggyőzni. Ennek köszönhető, hogy kilátás nyílt arra, hogy a választójogi törvény még e hét folyamán a nemzetgyűlés elé kerül.

A magyar parlament megnyitása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, június 11.

A kormány úgy döntött, hogy a nemzetgyűlés ünnepi megnyitó ülését június 19-ikén tartja meg Régebben szokásban volt királyi trónbeszéddel megnyitni az országgyűlést. A változott viszonyokra való tekintettel úgy döntöttek, hogy a parlament tagjai tizenkilencedikén reggel ünnepélyes Veni Sanktera mennek a Mátyás-templomba, onnan átvonulnak az országház kupolacsarnokába, ahol megjelenik Horthy kormányzó is. A miniszterelnök üdvözölni fogja a kormányzót, aki az üdvözlésre válaszolni fog. Ez lesz a kormányzói alokució, amelyivel megnyitják a nemzetgyűlést. A következő ülésen megválasztják a Ház tisztikarát. A harmadik ülésen az indemnitásról szóló törvényjavaslatot terjeszti be a pénzügyminiszter. Itt készül az első komolyabb összecsapás. Az ellenzék semmi körülmények között sem akarja megszavazni az indemnitást, hanem előhozakodik pontjaival az új választójogról, az atracítások megtorlásával stb. Ha az ellenzék tényleg fölveti ezeket a kérdéseket, úgy minden komoly parlamenti munka jóidőre illuzórikussá válik. Az egységes pártban fölvetették azt a kérdést

4. A
me
tes
erk
ma
irá
mó
lat
né
hoj
bel
en
oly
ma
sz
az
be
és
kt
a
ge
nő
is
el
vi
sz
n
a
a
n
t
n
v
s
t
i
t

hogy a parlament munkaképességének biztosítására nem-e volna célszerű az indemnitás letárgyalása előtt az 1913. évi Tisza-féle házszabályokat életbeléptetni, amelyek szerint az indemnitást négy nap alatt le kell tárgyalni. A döntés ez irányban az egységes párt első ülésén fog megtörténni. Az ellenzék ezekkel a tervezetekkel szemben a kulisszák mögött folytatja a szervezkedését. Az ellenzéki pártok együttműködését megnehezíti azonban az, hogy a keresztény ellenzék nem akar a demokratákkal és a szocialistákkal együttműködni.

Nem tárgyalhatják az októberi királypucss ügyét.

Uj mandátumot kaptak a vádiottak.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jun. 11.

Abban a bűnpörben, amelyet az ügyészség az októberi királypucssal kapcsolatosan folyamatba tett, miként ismeretes, gróf Andrássy Gyulát és az ügyben szereplő nyolc másik vádlottat a vádtanács lázadás büntette címén vád alá helyezte. Az iratokat dr. Törék Gyéza, a büntetőtörvényszék alelnöke tanulmányozta. A régi nemzetgyűlés a bűnpörben szereplő volt nemzetgyűlési képviselővádlottakat kiadta, azonban időközben egész új helyzet állt elő.

A nemzetgyűlési képviselőknek a mentelmi joga megszűnt a nemzetgyűlés feloszlásával és a most lezajlott képviselőválasztások alkalmával már eddig is új mandátumot kapott a bűnpör egyik-másik vádlottja. Megválasztották Rakovszky Istvánt és Sigray Antal grófot, és Andrássy Gyula grófnak, valamint Gratz Gusztávnak a választása még nem intéződött el és ők mandátumot kaphatnak. Kétségtelen, hogy Rakovszkynak és Sigraynak ügyében a bíróság nem folytathatja a további bünvádi eljárást mindaddig, amíg az ujonnan összeülő nemzetgyűlés az ujonnan szerzett mentelmi jogát fel nem függeszti.

A budapesti árumintavásár.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Beeskerek, jun. 11.

A budapesti kereskedelmi- és iparkamara 1922 június 17-26-ig terjedő időközben Budapesten árumintavásárt rendez. A rendezőség a vásárt illetőleg tájékoztatót adott ki, amely három részre osztja a tudnivalókat. Az első részben ismerteti, hogy Budapest Európa legnagyobb városainak a sorában a nyolcadik helyet foglalja el. Budapest egyesíti a kulturaközpont sokoldalú attrakcióit az üzleti élet nyüzsgő színterével. Az iparvárost a rafinált életművészet nagyvilági lokalitásai-

Véres összetűzés Zagrebben.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 11.

Zagrebból jelentik: Tegnap délután újra véres összetűzések voltak Zagrebben. A zagrebi szokolisták ugyanis katonazenekarral felvonultak a városba s amint a Jelasics-terre érkeztek, szembe találták magukat a blokkisták erős csapatával, melynek egynéhány tagja fegyverrel volt ellátva. A szokolisták jó-

formán a védelemre sem gondolhattak, amikor a blokkisták már körül vették őket és ököllel, botokkal verték mindenkit, ahol csak érték. A támadók közül néhányan fegyvert is használtak. Az összetűzésnek több súlyos és könnyebb sebesültje van. A két csapat harcának a rendőrség közbelépése vetett véget.

Betegség miatt — a halálba.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jun. 12.

Az öngyilkosok névsora újra megszaporodott egy névvel. Tegnapelőtt délután ugyanis jelentették a rendőrségen, hogy az Écskai-utca 41-es számú házban egy vidékről vendégségbe jött idősebb asszony felakasztotta magát.

A rendőrség kiment a színhelyre ahol az öngyilkosság előzményei, oka és az öngyilkos személyazonosságának megállapítása végett kihallgatta a házbelleket. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkos nőt Weckselberger Erzsébetnek hívták, 58 éves volt, Velika Kikindai lakos. Velika Kikindáról hét-főn jött Beeskerekre, ahol mivel már hosszú ideje betegeskedik, felakarta magát vétetni az itteni kórházba. Beeskereken egyik nő-rokonánál szállott meg, aki az Écskai-utca 41-es számú házban lakik. Vendéglátó rokonának elmondotta, hogy a kórházba való felvétel miatt jött Beeskerekre s csak néhány na-

pig kívánja vendégbarátságát igénybe venni, mert nagyon rosszul érzi magát és kórházi ápolásra szorul.

Pénteken délután Weckselbergné háziasszonya rövid időre eltávozott a lakásból s így az asszony egyedül maradt. Ezt az időt alkalmasnak találta arra, hogy a valószínűleg már előzőleg elhatározott tettét végrehajtsa. A lakás ajtaján egy kampós szöveget talált, elővett egy nagyobb fejkendőt, abból hurkot készített és egy székre felállva, beleakasztotta a hurkot a szögbe s utána elrugta maga alól a széket.

Szállásadónője csak félóra múlva jött haza. Amint felnyitotta lakásának ajtaját, rémes látvány tárult eléje. Rögtön levágta a kötelet, de mindhiába, már nem segíthetett az életunt asszonyon.

A rendőrség jelentésére a beeskereki ügyészség megadta a temetési engedélyt.

kamarának ajánló-leveleivel vagy a vásárrendezés jogoszláviai képviselőjének igazolásával, illetve a féláru vasutijegy-igazolványokkal felszerelt látogatókat beléptessék és velük szemben a legnagyobb előzékenységet tanusítsák. A magyar vizumot a vásár látogatói a vásár területén, visszautazásuk előtt 50 százalékos díjengedménnyel szerezhetik be. Hangoztatja a rendezőség, hogy a féláru vasutijegy kedvezmény csak a névre szóló vasutijegy-igazolványok ellenében vehető igénybe. Ezek a vásár beogradi képviselőjétől a beeskereki kamara utján szerezhethők meg.

Franche D'Esperay a volt szalonikii fronton. Franche D'Esperay tábornok, tiszteletbeli szerb vojvoda a román királyi pár meghívására hajón Orsováig kísért a királyi vendégeket. Orsovától autókirándulást rendeztek Mehádiáig, ahol a tábornok elbucszott a felséges vendégektől. Franche D'Esperay tegnap este érkezett vissza Beogradba, innen Délszerbiába megy és bejárja a volt szalonikii hadszínteret.

HIREK

A jó gazdasszony.

(Két hölgy találkozik a tyukpiacon)

A. Rettenetes, milyen drága minden ezen a piacon!

B. Képtelenül magas árak. Nem lehet megfizetni.

— En már el is határoztam, hogy ma nem veszek és nem főzök semmit.

— ?

— Nézze, ezzel mindenféleképpen jól és gazdaságosan járok el. Megbuzulom magam a kofákon azzal, hogy a nyakukon hagyom a csirkéket és a többi. A megmaradt pénz pedig megveszem magamnak azt a fehér alapon kékvirágos grenadin restlit, amit az előbb megnéztem egy boltban és csináltak belőle egy szép blouzt.

— No jó, de mi lesz akkor az ünnepi ebéddel. Mit ad az urának enni?

— Azon könnyen segíték. Egyszerűen elmegyünk a Rózsába ebédelni.

Királyi kitüntetések, ajándékok az esküvői ünnepségek alkalmából. Beogradból jelenti tudósítónk: Ferdinánd román király a legnagyobb román kitüntetést adományozta: Mility Ljuba, Ducakovity, Milosavlyevity, Szmiljasity hadseregparancsnokoknak, Milotinovity és Gruity Panta tábornokoknak, valamint Prica és Wickelhauser admirálisoknak. York angol királyi herceg Damjanovity udvarnagyt a Viktória érdemrend elsőosztályu keresztjével, Jovanovity őrnagyt pedig a Viktória-rend harmadikosztályu keresztjével tüntette ki. Ferdinánd román király 50.000 frankot, Alekszander király öt ökröt, 80 bárányt és 3991 liter bort, Borbeszku, Bukarest polgármestere pedig 50000 leit adományozott Beograd város szegényei részére.

Uj fém pénz Magyarországon. Budapesti tudósítónk jelenti: A pénzügyminisztérium tervbe vette új fém pénz kibocsátását. Az új érmék alumínium ötvözetből készülnek egy, kettő, öt, tíz, husz és ötven koronás értékjelzéssel.

Bajok a vrsaci német tannyelvű realiskola körül. A vrsaci német nyelvű teljes nyolc osztályu realiskolája, azaz hogy a helybeli állami realiskolában nyolc párhuzamos osztályban német nyelven folyik a tanítás. Pribicsevity közoktatási miniszter multkori itt időzése alkalmával tartott beszédében biztosította őket, hogy szándékában van a nemzetiségi nyelvű tanintézeteket mindenütt továbbra is fenntartani. Igen ám, de mégis baj van, mert a tanerőket a jövő iskolaév megkezdése előtt egy állítólag nehéz vizsga elé állítják s ettől való félelmükben, mint hírlik, több tanár lemondani állásáról, másoknál meg kétes, hogy le fogják-e tehetni a követelt vizsgát. Így aztán tanerők hiánya miatt válságba kerülhet az egész iskola, ami igazán kár volna, mert ezen intézet rövid fennállása dacára is, már igen szép eredményekre tud visszatekinteni.

Egy szemüveget találtak a posta előtt. Tulajdonosa átveheti a Torontál szerkesztőségében.

öt új angol főnemes. Londonból jelentik: A király születésnapját nagy ünnepséggel ülték meg az egész birodalomban. Régi szokásnak megfelelően a király ez alkalommal többeket főnemesi, illetve nemesi méltóságra emelt. Az öt új pezr a kereskedelmi és pénzügyi világot fogja képviselni a főrendiházban.

Átutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló** épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

75 angol város felépít 95 elpusztult francia községet. Londonból jelentik: Az angol segélyliga jelentése szerint 75 angol város vállalkozott rá, hogy gondoskodik az elpusztított északfranciaországi terület 95 városának és falujának felépítéséről.

A világháború okait egy kongresszus kutatja. Stockholmból jelentik: Ma összeült a világháború okait kutató nemzetközi egyesület kongresszusa. A kongresszus felosztja a kutatás anyagát és megállapítja a rendelkezésre álló anyagi eszközöket.

Külföldi kifizetéseket, átutalásokat, esekk- és valutavételeket gyorsan és olcsón közvetít a Nagybeeskereki Népbank R.-T. — Telefon 62.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. Telefonszám 329.

A „Torontál” hadifogoly postája.

Wieni szerkesztőségünk díjtalanul áll olvasóink rendelkezésére. Megkeresésekre csak e rovatban válaszol. Wiener szerkesztőségünk címe: Wien, Köstlergasse 4.)

Csehszlovakiában internálva tartanak hazatérőben levő hadifoglyokat?

A mai postával levelet kaptam Fux Pétertől Jugoszláviából, Jabukáról, Torontálvármegyéből. Fux Péter levelében arra kér, hogy a kicserélő bizottság segítségével kussassak Putz Vendel torontálalmási illetőségű hadifogoly után. Természetesen e kérést is azonnal továbbítottam Rigába, bár tulajdonképpen az eltűnt Putz Vendel Fux Péter közlése szerint Oroszországból visszatért és csak később tűnt el. Fux Péter levelének további részében ugyanis a következőket írja: 1919 május havában egy budapesti lapban a következőket olvastuk:

„Putz Vendel torontálalmási illetőségű és születési hadifogoly Oroszországból visszaérkezett és Csehországban lett internálva.”

Ez volt az utolsó értesítés, amelyet az eltűnt hozzátartozói kaptak. Meglehetősen hiányos, mert az internálás okairól és helyéről közelebbi adatokat nem tartalmaz, azonban a meg nem nevezett budapesti napilap közlése mégis igaznak látszik, miután nemesak a fogoly nevét, hanem a születési és illetőségi helyet is pontosan közölte. Így tehát a négy év előtti budapesti újsághírnek bizonyára van alapja. Azon a kérdésen kívül azonban, hogy miért és hol lett internálva Putz Vendel, felmerül egy most

már sokkal fontosabb kérdés: Mi lett a hazatért fogoly további sorsa, mi történt vele azóta, mert hozzátartozói ezen idő óta semmiféle értesítést nem kaptak felőle. A rigai kicserélő bizottság Oroszországban mindenestre nyomozni fog Putz Vendel sorsa után és ezen nyomozás megejtése után annak eredményéről meg lehet majd állapítani, vajjon Putz Vendel elhagyta-e az orosz fogságot? Addig is azonban a csehszlovák kormány az ügyben erélyes nyomozást kell folytatnia és mindent meg kell tennie, hogy Putz Vendel sorsa tisztázásuk. Ha a forradalom viharos napjaiban tulbuzgó felelőtlen közegek a szegény hazatérő immár Jugoszláviában illetőséggel bíró hadifoglyot utjában feltartóztatják, úgy a cseh hatóságoknak saját érdekükben is kötelességük utána járni, vajjon mi lett a sokat hányatott szerencsétlen ember további sorsa? Ha pedig a budapesti lap négy év előtti híre valótlán, úgy Csehszlovákia kormányának elsősorban a saját érdeke, hogy ezt erélyesen megcáfolja, másodsorban meg kötelessége az eltűnt hozzátartozóival szemben, hogy azok ne tévutakon nyomoztassanak. Mindenesetre elvárjuk és követeljük a legerélyesebb nyomozást és az ügy tisztázását. (sz. p.)

Kik vannak még orosz fogságban?

Dr. Jungerth Mihály külügyminiszteri osztálytanácsos, a magyar kormány által rendelkezésére bocsátott adatok és a hozzátartozók bejelentései alapján a közelmúltban összeállította mindazok névsorát, akik orosz fogságból még nem tértek haza. Jungerth ezt a névsort április 19-én azzal a megjegyzéssel adta át az orosz szovjetkormány megbízottainak, hogy a névsorban szereplőket személyenként kikérjük a tanácskormánytól. Minthogy azonban a teljesség kedvéért mindazok felvették ebbe a névjegyzékbe, akiket a hozzátartozók bejelentettek és így alkalmasint olyanok is belekerültek, akik már nincsenek is életben, (például eltűntek az északi fronton), azért az Oroszországban szabadulásukat váró tuzok tényle-

ges számát (ha beszámítjuk a Moszkvában már kicserélésre készen álló krasznójarszki főtuzokat és a turkesztániakat), legfeljebb ötvenre becsülhetjük. Az orosz hadifogságból eddig vissza nem tért többi magyar hadifogoly (tehát a nem tuzok, azaz főképpen a legénységi állománybeliek), névjegyzékét dr. Jungerth most állítja össze ugyanazon elvek figyelembevételével, mint a tuzokét és elkészülte után ezt a névjegyzékét is át fogja nyújtani az orosz szovjetkormánynak.

Üzenetek.

Kopcsák Géza (Brezovica). Piszkura János után a nyomozást megindítottuk. Mi célja volt a mellékelt egy cseh koronának? Hónapok óta jelezzük minden rovat élén, hogy teljesen díjtalanul állunk olvasóink rendelkezésére. A beküldött egy cseh koronát ezért eljuttattuk a „Kassai Napló” szerkesztőségébe Kassára, amely azt jótékony célra fogja az Ön nevében adományozni.

Knoblovcics Márkusné (Turjaremete). Férje után a nyomozást megindítottuk. Mihelyt valamit megtudunk, értesíteni fogjuk.

Kiss József (Pavlovce). Berényi István után a bizottság a nyomozást megindította.

Král Andrásné (Revuca). Férjéről, sajnos, nem tudunk semmit. Levelét azonban továbbítottuk Rigába a kicserélő bizottságnak, amelyet megkértünk, hogy a nyomozást férje után indítsa meg. Így tehát Önnek felesleges írnia.

Özv. Fodor Imréné (Zsombolja). Fia adatait közöltük a kicserélő bizottsággal és megkértük azt, hogy nyomozzon utána. Meglehet, hogy román fogságból orosz fogságba került és így az oroszországi nyomozás eredménytelenné fog járni. A kicserélő bizottság hatásköre azonban csak Oroszországra terjed ki és így Romániában nem nyomozhat. Cél-szerű lenne tehát Romániában külön érdeklődni. Forduljon tehát lapunkra hivatkozva a következő két kolozsvári magyar lap szerkesztő-ségeihez: „Ellenzék” (Cluj, Státus-palota, Romania) és „Keleti Újság” (Cluj Calea Victoriei 34.). Kérje meg e két lap szerkesztőségét, hogy romániai hatóságoknál nyomozzon fia után és értesítse Önt a nyomozás eredménye felől.

Ötvös János (Topolya). A kicserélő bizottság a nyomozást megindította. Mihelyt eredménye lesz, e rovatban közölni fogjuk.

Weber József (Velika Kikinda). Sógoráról semmiféle adatok nem állnak rendelkezésünkre és így sajnos, egyelőre nem közölhetünk Ön-nel semmit sem. A kicserélő bizottság közvetítésével azonban az Ön beküldött adatai alapján megindítottuk a nyomozást sógora után.

Fux Péter (Jabuka). Mai rovatunk fenti bevezető cikke Putz Vendel esetével foglalkozik. Méltóztassék azt elolvasni. Egyébként a rigai kicserélő bizottság utján Oroszországban is nyomozást indítottunk, vajjon igaz-e a pesti lap híre, hogy Putz Vendel négy év előtt a fogságból hazatért. Reméljük, hogy mai cikkünk alapján a csehszlovák kormány is nyomozást fog indítani ez ügyben és ki fog derülni, mi lett Putz Vendel sorsa? Természetesen, ha még Oroszországban tartózkodna, úgy a kicserélő bizottság haza fogja szállítani.

Balázs Béla dr. (Snine), Antal Péter (Debeljacs), özv. Detki Mihályné (Subotica), Brem Józsefné (Kassa), Pintér János (Jugoszlávia), Karácsonyi János (Kanak, Torontálmegeve), Béres Jánosné (Somodi), Bartus Ferenc (Kassa), Helsingmanovszky Istvánné (Somodi), Zetyák Jánosné (Rozsnyó), Weisberger Zsigmondné (Korompa): Érdeklődéseiket továbbítottuk Rigába, a bizottság a nyomozást az eltűntek után máris megindította. Mihelyt bennünket valamiről értesít, mi azt e rovatban közölni fogjuk.

Sport

Zsombolja komb. B) csapata — Kadima 2:1 (2:0.) Biró Wilhelm. Mivel a rendőrség nem küldött ki embereket a mérkőzésre, a csőcselék zömében magaviseletével állandóan zavarta a játék menetét. A mérkőzés vége felé a tömeg egy része a mezőnyre lépett s az ezt megakadályozni akaró rendezőknek pofonokat ígért. A további botrányt a játék befejezte akadályozta meg.

Még ha ingyen adnák is drága volna.

Borkivitelünk csődje. — Vrsac borkatasztrófa előtt.

A vrsaci bortermelés és borkereskedelem soha nem látott katasztrófa előtt áll, mely katasztrófa termelést is elég nehezen sujtja, de még annál is inkább a borkereskedőket. A szüret alkalmával 13—14 koronával kelt el a cefre, ami 17—18 koronás boráraknak felel meg s ma a legjobb bor ára is az említett cefreárakon alul marad. Legjobban az tette, aki cefrét eladta, — igen, de ki ad el cefrét, mikor minden gazdának meg van a maga hordókkal jól felszerelt pincéje? Ha eladja a gazda a cefrét, üresen áll egész éven át a pincéje, hordója és használatlanul hever mindaz a sok drága felszerelés, mint prés stb., ami a bor

előállításához és kezeléséhez szükséges. Így tehát minden valamire való szőlőgazda maga préseli be a cefrét s várja azután a drága nedűnek vásárlóját.

Igy történt ez az ősszel is, a bor-nak tulnyomó nagyrésze a pincékbe vándorolt. De más évektől eltérően az idén az történt, hogy ezuttal nem jelentkeztek a várva-várt borvásárlók, elmúlt a január, február, március s a borvásárlók csak igen nagyon gyéren mutatkoztak Vrsac utcain. Áprilisban már erős izgatótsággal kezdett a kedélyeken erőt venni, amikor a várt borkereslet még mindig nem mutatkozott! Azóta már elmúlt a május hó egé-

Kérdezze

meg háziorvosát és ő is igazolni fogja, hogy jó és megbízható fertőtlenítőszernek egy háztartásban sem szabad hiányozni. Sebek és sérülések kimosására, a betegágyon való fertőtlenítésre, hölgyek intim toalettjéhez legjobb szer a

1—2 százalékos oldatban. A Lysiform évtizedek óta bevált, tudományosan megvizsgált fertőtlenítő szer. Kapható használati utasítással minden gyógyszerárban és drogueráriában. 834

Főelárusító Jugoszlávia területére: **JUGOPHARMACIA D. D. ZAGREB, Prilaz 12.**

Viszonteladókknak magas enged-mény! :: :: Kérjen ajánlatot!

szen és a június hó első negyede is s néhány jelentéktelen mennyiségű eladást leszámítva, még mindig az egész múlt évi bortermelés vár vevőre! Százezer hektoliteren felül becsülhető még az a bormennyiség, mely eladásra vár, ami pénzben és 15 koronás átlagért véve alapul, százötven millió koronának felel meg.

A szőlő pedig az idén gyönyörűen hajtott, a tőkék tulostul tele vannak fűrtökkel, a nagy veszedelmek, melyek a szőlőt minden évben fenyegetik, mint fagy, dér, stb. már elmúltak, úgy hogy rekordtermésre van ez évben kilátás. Már csak gondos, lelkiismeretes megmunkálásra van szükség s a siker valószínű, mert a termésnek még hátralévő ellenesége, a jégeső nem fenyegeti azt egyetemlegesen, — az tönkretétel egyes sávokat, vidékeket, de az egészet nem. De a szőlő megmivelése igen drága dolog, a szőlőmunkás napibére 180—200 korona, a rézgalic, raffia rengeteg összeget nyel el, egy hold szőlő megmivelése tapasztalat szerint 10—12000 koronába kerül évenként. Ezen összegeket a szőlőgazda a múlt évi termés eladási árából szokta fedezni, az idén ez azonban még a pincében hever. Hitelre nem számíthat, mert az itteni piacon olyan pénzsűke uralkodik, hogy még 20 százalékra sem igen lehet kapni pénzt. Elő áll tehát a helyzet, hogy a gazda a borát minden áron kénytelen eladni, ami más szóval azt jelenti, hogy kénytelen munkája gyümölcsének javarészt másnak átengedni és pedig sajna, nem a fogyasztónak, mert a borárak hanyatlásának dacára a korcsmáros még ma is 30—35 koronáért méri a bor literjét, ha 8—10 koronáért vette is!

Ez a gazda helyzete, a kereskedő még ennél is szomorubb. Ő, aki 13—14 koronás árban vásárolt cefrét, nem adhatja borát a mostani 10—11 koronás árban, mikor az neki magának minimálisan 17 koronájába kerül, mit tehet hát? Ha van ereje, tovább tartja áruját, az árak javulásának reményében, ha nincs ereje, eladja borát és tönkre megy.

És mi történik az új terméssel, mely oly bőségesnek ígérkezik?

Miután a hordók javarésze tele van, csak két lehetőség között lehet választani, vagy eladni a régi termést minden kínálkozó áron, vagy pedig az új termés cefre-ármegállapítását a jelentkező vevőkre bízni, akik pedig ismerve a helyzet viszásságát, bizonyára oly mélyre fogják azt lenyomni, hogy a termelőnek esetleg még önköltsége sem talál fedezetet.

Mindezeknek okozója pedig az, hogy nincs külföldi vásárló, a magas szállítási díjtételek, adók, vámok és a szállítási esélyek bizonytalansága azt eredményezték, hogy Vrsacon, ahol máskor a külföldi vásárlók ezrei, a bornagy-

kereskedelem százai jelentek meg, ma már egyetlen külföldi vevőt sem lehet látni. Egy prágai bornagykereskedő kiszámította, hogy még azon esetben is, ha itt ingyen kapná a bort, a szállítási és egyéb költségek Prágáig annyit tennének ki, hogy a bor ott értékesíthető nem volna.

Ezek az állapotok csak a kormány segíthet, mert egyedül csak az rendelkezik a szükséges eszközökkel és a közvetlenül érdekelt szőlőgazdákon kívül senkinek sem áll annyira érdekében a segítség, mint éppen az államnak, mely adó, vám, szállítás, stb. címén sok millió korona jövedelmet húz a bortermelés és kereskedelem révén. Ez a segítség azonban sürgős, mert már csak néhány hónap választ el bennünket az új szürettől s a még meglévő 1000 vagon régi bort nem lehet néhány hét alatt innen elszállítani.

L.

Szerkesztésért felelős Juhász Ferenc

Nyiltér

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Értesítés.

Dumitrov Misa velükikindai lakost, — ki társaságunk részére biztosítások szerzésével foglalkozott — ismételt meg nem engedett cselekményei miatt kénytelenek voltunk szolgálatunkból elbocsájtani, miért is figyelmeztetjük összes ügyfeleinket, hogy nevezett társaságunkat illető bármily ügyben többé el nem járhat.

„Jugoszlavija“ általános biztosító társaság vezérigynöksége.

Gyapjuipar Rt. Vel. Bečkerek.

Részvényalírási felhívás.

A Gyapjuipar Részvénytársaság Igazgatósága az 1922 június 25-én megtartandó rendkívüli közgyűlésén javasolni fogja a vállalat alaptőkéjének 3000 db új 200 korona névértékű részvény kibocsátása által 1.200.000 koronára való felemelését olyképpen, hogy minden régi részvény alapján 1 darab új részvény vehető át 400 korona kibocsátási árfolyamon.

Azon részvényesek, kik az elővételi joggal élni kívánnak, tartoznak régi részvényeiket, vagy ideiglenes elismervényeiket a vállalat pénztáránál lebélyegeztetni és az új részvények vételárát f. évi június 24-ig egy összegben befizetni.

Veliki Bečkerek, 1922 június 6.

991

Az igazgatóság.

Jégkészítőgép

30 méter napi teljesítő képességgel,

eladó.

Bővebbet: „Depot“ Debeljaca.

„Slavija“ sportegylet V. Bečkerek.

Meghívó.

Fenti sportegylet ezuton tisztelettel meghívja tagjait az egylet helyiségében (Bakos féle vendéglő) folyó hó 25-én megtartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Targysorozat:

1. Vezetőség és tisztikar választás.
2. Esetleges indítványok.

Felkérjük a t. tagokat, hogy pontosan és minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Vel. Bečkerek, 1922 jun. hó 10.

A vezetőség.

2052—1922. sz. 988

Vásár-hirdetmény.

Az ideai zomboljai Péter és Pál napi országos vásár

Torontái-Temesvármegye alispánjának engedélye folytán 1922. évi június hó 16, 17 és 18-an lesz megtartva.

Zsombolja, 1922. évi június hó 9.

Előjáróság.

Egy 2-es vagy 3-as számú pénzszekrény megvételre kerestetik.

989 Hungária malom.

Mindennemű 986

mérleg és súlyok javítását

helyben és vidéken vállalja

GITTLER GYÖRGY mérlegkészítő V. Bečkerek, Petrogradska (Melencei) u. 49.

Kovácsszén

valamint körisfaróknk, körisfa-palló, kerékagy, talpa és küllök jutányos áron szerezhetők be a

990

Szerb Szövetkezeti Bank fatelepén.

Okl. keresztény tanítónőt keresünk birtokra két leánykánk mellé, aki a jövő iskolaévi II-ik magyar elisk vizsgára előkészítene, ruhaneműik gondozását vállalna, apróbb háztartásokban segítkezne. Németnyelv bírása előnyben. Allás jul. 1-én elfoglalandó. Bizonyítvány másolatok, esetleg arckép beküldése visszaküldés ellenében kérietik

974

MÉSZ!

Ajánlom saját égetési, fával égetett hóféhér meszemet, franko bármely állomásra szállítva

851

DONAUER JENŐ, STARA KANIZSA.

Telefon 8.

pálinkatőzést vállalom.

Kivánságra házhoz is megyek mozgókazánommal pálinkát főzni. — 982

Bodré Gergely Felsőmuzslya, 254. házzs.

Ebédőkészletekben,

valamint mindenféle

porcellán- és üvegáruk-

ban, ugyszintén

képeretlecekben

nagy választék.

887

Nagyban és kicsinyben kapható:

Ivanitzza Ferdinánd Károly

porcellán-, üveg-, lámpaár- és tábla-

üvegkereskedésében

Veliki Bečkerek, Alexandrova (Fő) utca

MÉSZ

nagyban és kicsinyben kapható

STEINITZER GÉZA cég

mészraktárában Vel. Bečkerek, Brigadira Risztitya (Aradáci) utca.

972

VRSAC és vidéken HIRDETESEKET a „TORONTAL“ részére felvesz

988

GRÓB JENŐ

hírlap hirdetési iroda, VRSAC

Kiadja Pleitz Fer. Pál